

Marta Pera

28 Abril 2015

Marta Pera Cucurell va néixer a Mataró i es dedica professionalment a la traducció literària i audiovisual. Ha traduït i adaptat documentals, sèries i pel·lícules per a la televisió i el cinema, i també fa classes de català. Llicenciada en filologia anglogermànica, ha traduït més d'una cinquantena d'obres de narrativa.

De l'anglès al català, entre altres autors, ha traduït Henry James, William Faulkner, Virginia Woolf, Joseph Conrad, Edgar Allan Poe, P. B. Shelley, William Shakespeare, Katherine Mansfield, Chuck Palahniuk, Wilkie Collins, John Le Carré, Bret Easton Ellis, Harold Pinter, Doris Lessing, Elizabeth Strout, Salman Rushdie, Martin Amis, Tom Sharpe, Vladimir Nabokov, Ohran Pamuk, Margaret Atwood, Elizabeth Smart, John Irving.

Entre les traduccions de l'alemany al català hi ha obres de Robert Musil, Ernst Jünger, Doris Dörrie, Natasa Dragnic, Peter Handke.

El 2014 va rebre el premi Jordi Domènech de Traducció de Poesia per a l'obra *Mestre de disfresses* de Charles Simic.

Virginia Woolf (Londres, 1882 – Lewes, Sussex, 1941). Escriptora i editora. És considerada una de les grans renovadores de la novel·la moderna. Experimenta amb l'estructura temporal i espacial de la narració, i perfecciona el monòleg interior. Va ser pionera en la reflexió sobre la condició de la dona, i les relacions de la dona amb l'art i la literatura.

El que interessa a Virginia Woolf són els motius misteriosos i els subterfugis que no es veuen a simple vista. La intenció de l'autora és dir el que no es pot dir, sense necessitat de l'argument tradicional, i el que diu, com passa en tot llenguatge poètic, no es pot dir d'una altra manera que com ella ho diu.

Aquest conte que publiquem per primer cop en català pertany al recull *A Haunted House and Other short Stories* (1944). Els contes (per a adults) de Virginia Woolf encara no s'han traduït mai al català. Que serveixi de mostra, aquest, per si algun editor s'hi engresca.

Un resum

Com que a dins feia calor i estava ple de gent, com que en una nit com aquella no hi podia haver perill d'humitat, com que els fanalets xinesos semblaven fruita verda i vermella penjada en les profunditats d'un bosc encantat, el senyor Bertram Pritchard va portar la senyora Latham al jardí.

L'aire lliure i la sensació d'estar fora de casa van desconcertar la Sasha Latham, una senyora alta, guapa, d'aspecte més aviat indolent, amb una presència tan majestuosa que la gent mai no s'hauria pensat que se sentia del tot inadequada i inepta quan havia de dir alguna cosa en una festa. Però era així; i estava contenta d'estar amb en Bertram, ja que podia comptar que, fins i tot a l'aire lliure, no pararia de xerrar. Si algú escrivís tot el que deia seria increïble —no solament cada una de les coses que deia era insignificant en si mateixa, sinó que, a més, no hi havia cap relació entre els diferents comentaris. De fet, si algú agafés un llapis i escrivís les seves paraules —i la xerrameca d'una sola nit hauria omplert tot un llibre— ningú dubtaria, llegint-les, que el pobre home era intel·lectualment deficient. Aquest no era pas el cas, ja que el senyor Pritchard era un funcionari públic apreciat i company de l'Orde del Bany; però el que encara era més curiós era que invariablement queia bé a la gent. Hi havia alguna tonalitat en la seva veu, una mena d'accent emfàtic, una mena de llustre en la incongruïtat de les seves idees, una mena d'emanació de la seva cara rodona, rabassuda i morena, de la seva figura de pit-roig, alguna cosa immaterial, intangible, que existia i floria i es feia veure independentment de les seves paraules, de fet, sovint en contradicció amb elles. Això pensava la Sasha Latham mentre ell s'esplaiava sobre el seu viatge a Devonshire, sobre les fondes i les hostaleres, sobre l'Eddie i en Freddie, sobre les vaques i els viatges de nit, sobre la nata i les estrelles, sobre els ferrocarrils continentals i la guia Bradshaw, la pesca del bacallà, la pesca d'un refredat, la grip, el reuma i Keats —ella pensava en ell, en abstracte, com una persona amb una bona existència, i el creava, a mesura que parlava, com si ell fos diferent del que deia, i aquell altre fos l'autèntic Bertram Pritchard, tot i que no es podia demostrar. ¿Com es podria demostrar que era una amic lleial i molt comprensiu i...? —però llavors, com li passava sovint parlant amb en Bertram, va oblidar la seva existència i es va posar a pensar en una altra cosa.

La Sasha pensava en la nit, havent-se centrat una mica, després de mirar el cel. Tot d'un plegat va sentir l'olor del camp, la quietud tenebrosa dels camps sota les estrelles, però aquí, al jardí de darrere de la senyora Dalloway, a Westminster, aquella bellesa la va commoure —a ella que era nascuda i criada a pagès—, segurament pel contrast; allà l'olor de fenc surant en l'aire, i darrere seu sales plenes de gent. Caminava al costat d'en Bertram; caminava com un cérvol, amb els turmells flexibles, ventant-se, majestàtica, silenciosa, amb tots els sentits alerta, les orelles tenses, ensumant l'aire, com si fos una criatura salvatge, però perfectament controlada, gaudint del plaer de la nit.

Això, pensava, és la més gran de les meravelles; la conquesta suprema de la raça humana. On hi havia llits de vímet i botes de salze i pell remant per un pantà, ara hi ha això; i pensava en la casa seca, de parets gruixudes i ben construïda, plena d'objectes valuosos, formiguejant de gent que s'acostaven els uns als altres, s'allunyaven els uns dels altres, intercanviaven opinions, s'estimulaven mútuament. I la Clarissa Dalloway l'havia fet emergir en els erms de la nit, havia pavimentat el pantà amb lloses, i quan van arribar al capdavall del jardí (de fet era extremament petit), ella i en Bertram es van asseure en dues

gandules i la Sasha va mirar la casa amb veneració, amb entusiasme, com si la travessés un raig d'or i s'hi formessin llàgrimes i caiguessin amb un agraïment profund. Tímida com era, però, i quasi incapaç de dir res quan la presentaven a algú inesperadament, i fonamentalment humil, sentia una admiració profunda per l'altra gent. Seria meravellós poder ser ells, però estava condemnada a ser ella, i només podia, d'aquesta manera silenciosa i entusiàstica, asseguda al jardí, a fora, aplaudir la societat de la humanitat de la qual ella estava exclosa. Li pujaven als llavis clixés poètics en lloança d'ells; eren bons i adorables, i sobretot valents, triomfadors sobre la nit i els pantans, els supervivents, la companyia d'aventurers que, assetjats de perills, navegaven.

Per alguna perversitat del destí ella no en podia formar part, però sí que podia estar allà asseguda i lloarlos mentre en Bertram xerrava, ell que estava entre els viatgers, com a mosso de cabina o mariner ras —un que s'enfilava als pals, xiulant alegrement. Pensant això, la branca d'un arbre de davant seu va quedar amarada i saturada de la seva admiració per la gent de la casa; regalimava or. O es va posar dreta com un sentinella. Formava part d'aquella gallarda i bulliciosa companyia: un pal on onejava la bandera. Arrambat a la paret hi havia un barril, i també el va dotar de vida.

Tot d'un plegat en Bertram, que físicament era incansable, va voler explorar el terreny i es va enfilem en una pila de maons per mirar per sobre del mur del jardí. La Sasha també va mirar. Va veure un cubell o potser una bota. En un moment la il·lusió va desaparèixer. Tornava a ser Londres; aquell món vast, desatent i impersonal; autobusos, afers, llums davant dels edificis públics i policies badallant.

Havent satisfet la curiositat, i havent omplert, gràcies a un moment de silenci, les seves fonts efervescents de xerrameca, en Bertram va convidar el senyor i la senyora Tal a seure amb ells, i hi va portar dues gandules més. Tornaven a estar asseguts, mirant la mateixa casa, el mateix arbre, el mateix barril; però havent mirat per sobre del mur i havent tingut un flaix del cubell, o més aviat de Londres seguint el seu curs despreocupadament, la Sasha ja no podia esquitxar el món amb aquell núvol d'or. En Bertram parlava i els Tal —ni que la matessin no podia recordar si es deien Wallace o Freeman— responien, i totes les seves paraules travessaven una boirina tènue d'or i queien a la prosaica llum del dia. Es mirava aquella casa Queen Ann seca, de parets gruixudes; feia esforços per recordar el que havia llegit a l'escola sobre l'illa de Thorney i els homes en botes de salze i pell, les ostres, els ànecs salvatges i la boira, però li semblava una qüestió lògica de desaigües i fusters, i aquella festa...: res més que gent vestida d'etiqueta.

Llavors es va preguntar quina era la visió autèntica. Veia el cubell i la casa, meitat il·luminada, meitat fosca.

La Sasha va fer aquesta pregunta a la persona que, a la seva manera humil, havia creat a partir de la saviesa i el poder de l'altra gent. La resposta sovint arribava per accident —sabia quan responia el seu vell spaniel perquè remenava la cua.

Ara semblava que l'arbre, despullat de l'or i la majestat, li donava una resposta; es va convertir en un arbre del camp —l'únic d'un pantà. Ella l'havia vist sovint; havia vist els núvols rogencs entre les branques, o la lluna partida, enviant esclats irregulars de plata. Però quina resposta? Doncs que l'ànima —ja que era conscient d'un moviment al seu interior d'una criatura que s'obria pas a batecs per escapar-se, que ella, provisionalment, anomenava ànima— és desaparellada per naturalesa, un ocell viudo; un ocell posat allà dalt, en aquell arbre.

Però llavors en Bertram, agafant-la de bracets amb un gest familiar, ja que la coneixia de tota la vida, va observar que no estaven fent el que havien de fer i que tocava entrar.

En aquell moment, en algun carreró o en algun bar, va ressonar l'habitual veu asexual, terrible,

inarticulada; un xisclé, un crit. I l'ocell viudo, espantat, va alçar el vol i va dibuixar cercles cada vegada més amples fins que va ser (allò que ella anomenava la seva ànima) tan remot com un corb que ha alçat el vol espantat per una pedra que li han tirat.

Categoria : El traduït

Etiquetes : Marta Pera, Virginia Woolf

Crea un lloc web gratuït o un blog a Wordpress.com.